

Usikker økonomi i sen omsåning af vinterraps

I en ny vårbyg skal der høstes cirka 27 hektokilo til 150 kroner for at give samme dækningsbidrag efter arbejde og maskiner, som kan opnås ved at høste 1.000 kilo raps å 2,50 kroner pr. hektar.

I følge specialkonsulent Michael Højholdt, Videncentret for Landbrug, skal der høstes mindst 6.000 FE å en krone pr. foderenhed, for at nettoudbyttet i majs til helsæd bliver på niveau med høst af 800 kilo raps pr. hektar til en pris på tre kroner pr. kilo. (Arkivfoto)

Utilfredsstillende etablering, hård vinter, angreb af glimmerbøsser og tørke forklarer, at en del rapsmarker står dårligt. Overvejelserne om omsåning af vinterraps medio maj går udelukkende på at begrænse størrelsen af det tab, som den dårlige afgrøde uvægerligt vil give.

Der er i den nuværende situation tre overordnede strategier: 1. At lade vinterrapsen stå og høste det udbytte, der måtte blive. 2. At ompløje og så vårbyg. 3. At ompløje og så majs til helsæd. Såning af vår-raps er mange steder ikke muligt, da de tilladte sprøjtninger mod glimmerbøsser allerede er brugt i vinterrapsen.

Specialkonsulent Michael Højholdt, Videncentret for Landbrug, Planteproduktion, analyserer mulighederne i PlanteNyt nummer 352.

Hvis man lader vinterrapsen stå, er omfanget af omkostninger til afgrøden frem mod høst begrænset. I hvert enkelt tilfælde må det vurderes, hvor stort udbyttet kan blive. Det afhænger dels af, hvornår der kommer nedbør, dels af blomstringen. Vanskelig høst og uens modenhed kan påvirke omkostningerne til høst og tørring.

Ompløjning og såning af byg

Ved ompløjning og såning af vårbyg skal der ifølge Budget-

kalkuler 2011 forventes maskin- og arbejdsomkostninger på cirka 1.200 kroner ekstra pr. hektar til pløjning, såning, to gange planteværn. Dertil kommer omkostninger på små 600 kroner til udsæd og planteværn. Det forudsættes, at gødning til vinterrapsen er tildelt.

- De samlede omkostninger til omsåning udgør i en overslagsberegning omkring 1.800 kroner pr. hektar uden gødning. Herudover forudsættes det, at omkostninger til høst, transport, tørring og lagring af afgrøder er på sammenlignelige niveauer og udgør cirka 1.300 kroner for vårbyg og cirka 1.500 kroner for vinterraps, forklarer Michael Højholdt.

Omsåning koster de første 25 tønder

Han har beregnet nettoudbyttet for vinterraps og for vårbyg dyrket under de beskrevne forudsætninger og ved forskellige udbyttene niveauer og afgrødepriser.

Konklusionen er, at der skal

høstes cirka 27 hektokilo vårbyg til 150 kroner pr. hektokilo eller cirka 33 hektokilo til 125 kroner pr. hektokilo for at give små 1.000 kr. i dækningsbidrag efter arbejde og maskiner.

I vinterraps opnås samme dækningsbidrag ved høst af 1.000 kilo pr. hektar å 2,50 kroner pr. kilo. Ved tre kroner pr. kilo skal der tilsvarende høstes 850 kilo pr. hektar.

Sen såning giver tab

Forsøg med sen såning af vårbyg indikerer et udbyttetab på 10 procent, når der sås den 23. april.

- Ved såning under gode forhold medio maj må dette forventes at være 20 procent eller mere. Ved ompløjning og såning i helt tør jord må udbyttetabet forventes endnu større - afhængigt af, hvornår og hvor meget nedbør der kommer efter såning, vurderer Michael Højholdt, som peger på, at det er forbundet med væsentlig usikkerhed at så om under meget tørre forhold så sent på sæsonen.

- Maskin- og arbejdsomkostninger til omsåning vil nogle vælge at betragte som marginalomkostninger i denne situation. Dermed kan de reduceres til 30-50 procent eller cirka 1.000 kroner pr. hektar. Det ændrer dog ikke ved, at det skal være en dårlig rapsmark, før det ud fra rent økonomiske overvejelser kan betale sig at ompløje og så vårbyg i stedet for vinterraps medio maj, pointerer specialkonsulenten.

Omsåning til majs

Ved ompløjning og såning af majs til helsæd medio maj er der stor sandsynlighed for, at det bliver svært at pro-

ducere kernemajs. Der er derfor i beregningerne taget udgangspunkt i høst af majs til helsæd. Michael Højholdt anbefaler, at der indgås aftale med aftager, inden omsåning til majs til helsæd med henblik på salg.

Maskin- og arbejdsomkostninger sættes til cirka 1.500 kroner ved omsåning - pløjning, såning, tromling, to gange planteværn - og stykkomkostninger til udsæd og planteværn sættes til cirka 2.000. Det forudsættes også her, at gødning til vinterrapsen er tildelt, og at der ikke er behov for supplerende tildelelse af kalium og fosfor.

De samlede omkostninger til omsåning udgør så cirka 3.500 kroner uden gødning. Herudover forudsættes det, at omkostninger til høst, transport og lagring af afgrøder udgør cirka 1.700 kroner for majs til helsæd og cirka 1.500 kroner for vinterraps.

Falder 100 FE pr. dag

Udbyttepotentialet i majs falder med cirka 100 foderenheder pr. dag, majsens er sået efter 1. maj.

- Beregningseksemplet viser, at der skal høstes et udbytte på mindst 6.000 FE å 1,00 krone pr. foderenhed, for at nettoudbyttet i majs til helsæd bliver på niveau med nettoudbyttet ved høst af vinterraps med et udbytte på 800 kilo pr. hektar ved en rapspris på 3,00 kroner pr. kilo, understreger Michael Højholdt.

Ved såning af majs kan der ikke efterfølgende etableres vinterhvede, som ellers typisk vil efterfølge vinterraps i sædskiftet.

kls

I år ser langt fra alle rapsmarker sådan ud. Hvor stort, udbyttet i en dårlig rapsmark kan blive, afhænger dels af, hvornår der kommer nedbør, dels af blomstringen. Hvis man vælger at lade afgrøden stå, er omfanget af omkostninger til afgrøden frem mod høst begrænset. (Arkivfoto: Mathias Østerlund)

Det Europæiske Fællesskab ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.